

A photograph of a person in a kayak navigating through turbulent rapids on a river. The water is white with foam, and the surrounding landscape is rocky and forested. The text is overlaid on the image in a semi-transparent grey box.

Standardien 2 ja 3 käytäntöön soveltaminen - Alkoholi mini-intervention käyttöönotto

Heli Hätönen, TtM
Ennaltaehkäisevän mielenterveys- ja
päihdetyön koordinaattori
Imatran kaupunki

Perustelut

- Imatralla alkoholia myydään enemmän kuin maassa keskimäärin
- Alkoholihaitat ovat keskeinen väestön hyvinvointia heikentävä tekijä
- Mini-interventio on näyttöön perustuva menetelmä vähentää alkoholihaittoja
- Alkukartoitus: potilaiden alkoholin käyttöä ei systemaattisesti kartoiteta eikä heille tarjota ohjausta sosiaali- ja terveyspalveluissa

Standardien työstäminen

- Työryhmän perustaminen syksy 2007
- Standardien 2 ja 3 tarkastelu alkoholin käytön kartoituksen ja mini-intervention toteutuksen kannalta
- Työyksiköt muokkasivat omaan toimintaansa sopivan ohjeistuksen työryhmän alustavan version perusteella
- Henkilöstön koulutukset
- Toimintamallin käyttöönotto kevät 2009

Standardi 2.

Potilaan tilanteen arviointi

Terveysalan ammattilaiset arvioivat järjestelmällisesti terveyden edistämisen tarpeita yhdessä potilaan kanssa.

Tavoitteena on tukea potilaan hoitoa, parantaa ennustetta ja edistää potilaiden terveyttä ja hyvinvointia

Alastandardit

- 2.1. Kaikilla potilailla on käytettävissään keinot arvioida terveydenedistämistarpeitaan
- 2.2. Potilasryhmien diagnoosiin pohjautuvat TE-erityistarpeet ovat selkeästi arvioitavissa
- 2.3. Potilaan TE-tarpeet arvioidaan ensimmäisen sairaalakontaktin yhteydessä. Arviota tarkistetaan ja muutetaan potilaan kliinisen tilanteen muuttuessa tai potilaan pyynnöstä.
- 2.4. TE-tarpeita arvioitaessa on otettava huomioon potilaan sosiaalinen ja kulttuurinen tausta.
- 2.5. Yhteistyötahojen antamaa tietoa käytetään TE-tarpeiden tunnistamisessa

Standardi 2 – Soveltaminen käytäntöön

Tavoitteena on vähentää alkoholihaittoja

1. tukemalla alkoholin kohtuukäyttäjiä jatkamaan kohtuullista alkoholin käyttöä,
2. havaitsemalla varhaisessa vaiheessa alkoholin riskikäyttäjät sekä
3. suunnitella arvioinnin perusteella tarvittavat interventiot potilaan / asiakkaan terveyden edistämiseksi.

Alastandardit – Soveltaminen käytäntöön

- 2.1. Kaikilla potilailla on käytettävissään keinot arvioida omaa alkoholin käyttöönsä
- 2.2. Potilasryhmien diagnoosiin pohjautuvat erityistarpeet alkoholinkäyttöön liittyvään neuvontaan ovat selkeästi arvioitavissa
- 2.3. Potilaan alkoholin käyttö arvioidaan ensimmäisen sairaalakontaktin yhteydessä. Arviota tarkistetaan ja muutetaan potilaan kliinisen tilanteen muuttuessa tai potilaan pyynnöstä.
- 2.4. Alkoholinkäyttöä arvioitaessa on otettava huomioon potilaan sosiaalinen ja kulttuurinen tausta.
- 2.5. Yhteistyötahojen antamaa tietoa käytetään alkoholinkäyttöön liittyvän neuvonnan tarpeiden tunnistamisessa

Mittari	Kohderyhmä
AUDIT	aikuiset 18 – 65 –vuotiaat
Otetaan Selvää – haastattelu	yli 65-vuotiaat

Mittari	Arvioinnin ajankohta
AUDIT	<ul style="list-style-type: none"> •Aina ensikäynnin yhteydessä •Vähintään kerran vuodessa •Uuden hoitjakson alkaessa, mikäli ei ole tehty viimeisen vuoden aikana
Otetaan Selvää – haastattelu	<ul style="list-style-type: none"> •Aina ensikäynnin yhteydessä •Vähintään kerran vuodessa •Uuden hoitjakson alkaessa, mikäli ei ole tehty viimeisen vuoden aikana

Mittari	Kirjaaminen ja tilastointi
AUDIT	<ul style="list-style-type: none"> •Pisteet kirjataan HOIPIS-lehdelle •Pisteet tilastoidaan tilastointi alustalle •Merkintä arvioinnista sairaskertomukseen
Otetaan Selvää – haastattelu	<ul style="list-style-type: none"> •Merkintä arvioinnista HOIPIS-lehdelle (pvm) •Merkintä arvioinnista sairaskertomukseen

STANDARDI 3:

Potilaan informointi ja interventiot

Potilaalle

- annetaan hoitoketjun eri vaiheissa tietoa olennaisista hänen sairauttaan ja terveydentilaansa koskevista tekijöistä ja
- käytetään terveyden edistämisen auttamismenetelmiä.

Tavoitteena varmistaa, että

- potilas saa tietoa suunnitelluista toimista ja
- voimaantuu osallistumaan niihin aktiivisesti, sekä
- helpottaa TE toimien sisällyttämistä potilaan hoitoketjuun.

Standardi 3:

Soveltaminen käytäntöön

- Potilaalle annetaan hoitoketjun eri vaiheissa tietoa alkoholin vaikutuksesta hänen sairauteensa ja terveydentilaansa
- Käytetään näyttöön perustuvia terveyden edistämisen auttamismenetelmiä.

Tavoitteena varmistaa, että

- potilas saa tietoa miten alkoholin käyttöä voi vähentää ja
- voimaantuu osallistumaan tavoitteiden saavuttamiseen aktiivisesti, sekä
- helpottaa TE toimien sisällyttämistä potilaan hoitoketjuun.

Alastandardi	Käytäntöön soveltaminen
<p>3.1 Potilaan TE tarpeet arvioidaan ja häntä informoidaan niistä tekijöistä, jotka vaikuttavat hänen terveyteensä. Yhteistyössä potilaan kanssa sovitaan TE toimenpiteistä.</p>	<p>Alkoholinkäytön arviointi systemaattinen ja Mini-interventio</p>
<p>3.2 Potilaille annetaan selkeää, helposti ymmärrettävää ja asianmukaista tietoa terveydentilasta ja hoidosta sekä tekijöistä, jotka vaikuttavat terveyteen.</p>	<p>Mini-interventio</p>
<p>3.3 TE toimia tarjotaan kaikille potilaille järjestelmällisesti tarvekartoituksen perusteella.</p>	<p>Yksikkökohtainen ohjeistus</p>
<p>3.4 Potilaalle annettava tieto ja TE toimet kirjataan ja arvioidaan.</p>	<p>Yksikkökohtainen ohjeistus</p>
<p>3.5 Kaikilla potilailla, henkilökunnalla ja vierailijoilla on mahdollisuus saada yleistietoa terveyteen vaikuttavista tekijöistä.</p>	<p>Yksiköissä esillä olevat esitteet</p>

Alkoholiongelmien seulonta AUDIT-testillä on osa jokapäiväistä toimintaa kaikissa terveydenhuollon toimipisteissä

AUDIT-testin tulkinta

RYHMÄ 1
Matala riski
(0 - 7 pistettä)

Vahvistaminen

1. Anna palaute (AUDIT, Taulu 1)
2. Potilaan oma arvio alkoholin käytöstä
3. Vahvista jatkamaan turvallista alkoholin käyttöä (Taulut 3 ja 4)

Päämäärä
Turvallisen alkoholin käytön ylläpito

RYHMÄ 2
Kohennut riski
(8 - 15 pistettä)

Neuvonta

1. Anna palaute (AUDIT, Taulu 1)
2. Potilaan oma arvio alkoholin käytöstä ja haitoista
3. Alkoholin haitat (Taulu 2)
4. Motivointi
5. Päämäärän asettaminen (Taulut 3 ja 4)
6. Esite 1: Opas turvalliseen alkoholin käyttöön

Päämäärä
Alkoholin käytön vähentäminen
-> Matala riski

RYHMÄ 3
Korkea riski
(16 - 19 pistettä)

Ohjaus

1. Anna palaute (AUDIT, Taulu 1)
2. Potilaan oma arvio alkoholin käytöstä ja haitoista (Taulu 2)
3. Motivaation selvittäminen (Taulu 5)
4. Päämäärän asettaminen (Taulut 3 ja 4)
5. Seurannasta sopiminen
6. Esite 2: Miten ehkäiset alkoholin haittavaikutuksia

Päämäärä
Alkoholin käytön vähentäminen
-> Matala riski

RYHMÄ 4
Todennäköinen riippuvuus
(20 + pistettä)

Hoitoon ohjaus

1. Anna palaute (AUDIT, Taulu 1)
2. Potilaan oma arvio alkoholin käytöstä ja haitoista. (Taulu 2)
3. Kerro päihdehoidon mahdollisuuksista
4. Suosita päihdehoidon konsultaatiota
5. Sovi kontrollikäynti

Päämäärä
Päihdehoitoon ohjaaminen

Toimintamallin ylläpito

- Henkilöstön koulutukset
- Materiaalin saatavuus ja päivitys
- Yksiköiden yhteyshenkilöt
- Kouluttajien kouluttaminen
- Itsearviointi keväällä 2010

Kokemuksia työskentelystä

- Itsearviointi lomakkeet toimiva työväline
 - Kuvaus nykyisistä käytännöistä ja kehittämiskohteista
- Työryhmän jäsenet motivoituneita
 - Tavoitteena konkreettinen toimintamalli
 - Tarve todettu käytännön työssä
- Aluksi standardit vaikeita soveltaa käytäntöön
 - Aikaa keskustelulle ja yhteisen ymmärryksen luomiselle
 - Keskenäisyyden tieto
- Oman työn rakentava tarkastelu
 - Työskentelyn aikana paljastui kehittämisen kohteita
- Koko henkilöstön sitoutuminen haasteena
 - Yksikkökohtaiset ohjeet
 - Esimiesten informointi ja sitoutuminen

Kiitos

Lisätietoja:

heli.hatonen@imatra.fi

Terveyttä edistävä
mielenterveystyö

<http://www.ekarjala.fi/tem/>

